

О. М. Світовий,

д. е. н., професор, професор кафедри маркетингу, менеджменту та управління бізнесом,
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-0675-559X>

А. Ю. Савенко,

аспірант, Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини ORCID ID:
<https://orcid.org/0009-0006-2650-3193>

DOI: 10.32702/2306-6814.2025.10.52

СТРАТЕГІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНИМИ ПРОЦЕСАМИ У ВИРОБНИЦТВІ ПРОДОВОЛЬЧИХ ТОВАРІВ

O. Svitovyi,

Doctor of Economics Sciences, Professor, Professor of the Department
of Marketing and Business Management, Pavlo Tychyna Uman State Pedagogical University

A. Savenko,

Postgraduate student, Pavlo Tychyna Uman State Pedagogical University

STRATEGIC MANAGEMENT OF INVESTMENT PROCESSES IN FOOD PRODUCTION

В статті проаналізовано визначення наукових термінів, які стосуються виробництва продовольства та сформульовано власне визначення поняття "продовольчий сектор". Проведений аналіз обсягу капітальних інвестицій у виробництво харчових продуктів, та визначено, що він є недостатнім. Зазначено, що динаміка залучення інвестицій у виробничу діяльність немає сталої тенденції. Основним джерелом фінансування інвестиційної діяльності підприємств упродовж тривалого періоду часу є власний капітал. Акцентовано увагу на тому, що успішна реалізація інвестиційних стратегій вимагає комплексного підходу та постійного аналізу ринкових тенденцій. Доведено, що ефективність стратегічного управління інвестиційними процесами, в основному, позначається спроможністю підприємства раціонально використовувати інвестиційні ресурси та його здатністю отримувати при цьому максимальний дохід в довгостроковому періоді. Аргументована необхідність використання сучасних інноваційних досягнень в інноваційному процесі для отримання максимальної ефективності. Наголошено на потребі розробки інвестиційних проєктів у виробництві продовольства з високою доданою вартістю, що дасть можливість отримувати додаткові доходи, які можуть бути направлені у виробництво як інвестиції. Обґрунтовано, що розробці та реалізації інвестиційних проєктів зобов'язаний передувати вичерпний аналіз ресурсного потенціалу та оцінка основних ризиків, до того ж необхідно надавати таким проєктам наукове обґрунтування. Запропоновано підприємствам продовольчого сектору економіки розробляти інвестиційні стратегії як невід'ємну частину загальної стратегії розвитку підприємства.

The article analyses the definitions of scientific terms related to food production and formulates its own definition of the concept of "food sector". The volume of capital investments in food production is analysed and determined to be insufficient. In particular, the volume of capital investments in the production of oil and animal fats over the past five years has decreased by a third, and the corresponding indicator of investments in the production of bread, bakery and flour products over

the same period has decreased by a quarter. It is noted that the dynamics of attracting investments in production activities does not have a stable trend. The main source of financing the investment activities of enterprises over a long period of time is equity. Attention is focused on the fact that the successful implementation of investment strategies requires an integrated approach and constant analysis of market trends. Large enterprises with sufficient working capital are more active in investment processes. For successful development, small and medium-sized agricultural enterprises need, in addition to developing a strategy, to have effective investment tactics. It is proven that the effectiveness of strategic management of investment processes is mainly affected by the ability of the enterprise to rationally use investment resources and its ability to receive maximum income in the long term. The need to use modern innovative achievements in the innovation process to obtain maximum efficiency is argued. The need to develop investment projects in food production with high added value is emphasized, which will make it possible to receive additional income that can be directed to production as investments. It is substantiated that the development and implementation of investment projects must be preceded by a comprehensive analysis of resource potential and an assessment of the main risks, in addition, it is necessary to provide such projects with scientific justification. It is suggested that enterprises in the food sector of the economy develop investment strategies as an integral part of the overall development strategy of the enterprise.

Ключові слова: продовольчий сектор, стратегічне управління, інвестиційні стратегії, інновації, інвестиційний проєкт.

Key words: food sector, strategic management, investment strategies, innovations, investment project.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

Аграрний сектор економіки України, галузі переробки та виробництва продуктів харчування, як і інші галузі економіки, нині під час запровадження воєнного стану та через повномасштабну російську військову агресію перебувають у стані економічної нестабільності та невизначеності. Проте продовольчий сектор економіки України продовжує функціонувати та розвиватися. Продовольчий сектор у необхідному обсязі забезпечує виробництво продуктів харчування для внутрішніх потреб, забезпечуючи продовольчу безпеку. Наша країна також продовжує експортувати зернові та олійні культури, а також готові продовольчі продукти. Для подальшого розвитку продовольчого сектору економіки України у теперішній складній економічній ситуації, на нашу думку, потрібно більше залучати інвестицій. Для цього необхідно розробити таку стратегію управління інвестиційною діяльністю, яка б змогла показати перспективи розвитку цього сектору економіки на довгостроковий період та забезпечити ресурсну основу цього процесу. Удосконалення стратегічного управління інвестиційними процесами у виробництві продовольчих товарів є одним із головних факторів стабільного розвитку продовольчого сектору.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Питання управління виробництвом продовольчої та агропродовольчої сфер національної економіки, розробки стратегій їх розвитку, вивчали такі вітчизняні вчені

як Болдирєва Л.М., Брикайло Є.Б., Бурмака О.В., Дейнеко Л.В., Кондратенко О.О., Неводничий Я.С., Пугачов М.І., Сичевський М.П., Федірець О.В., Хорсун М.О. та ін. Стратегічне управління інвестиційними процесами, зокрема у аграрних та харчових підприємствах, розглядалося у наукових публікаціях таких науковців як Басюркіна Н.Й., Галько Л.В., Гуторов О.І., Кривов'язюк І.В., Лагодієнко В.В., Орехова К.В., Савченко Т.В., Скоробогатова Н.Є., Сухарська С.А. та ін. Проте, недостатньо вивченими та дослідженими є питання розробки стратегій управління інвестиціями у продовольчому секторі економіки, визначення місця та ролі інвестиційної стратегії як частини загальної стратегії розвитку підприємства.

ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ (ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ)

Метою статті є визначення напрямів розвитку виробництва продовольчих товарів на вітчизняних підприємствах через удосконалення стратегічного управління інвестиційними процесами.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

Великий тлумачний словник сучасної української мови пояснює поняття "продовольчий" так: який служить продовольством; який займається заготівлею, зберіганням, розподілом і т. ін. продовольства; призначений для заготівлі, зберігання, розподілу і т. ін. продовольства [1]. Для означення та характеристики певних виробництв, галузей, секторів чи сфер економіки у вітчизняній науковій літературі вживаються відповідні терміни, наприклад такі терміни як "продовольча сфе-

ра", "агропродовольча сфера регіону". До поняття "продовольчий сектор" деякі вчені відносять такі складові, зокрема, як: сільське господарство, харчова промисловість, супутні виробництва та послуги, а також розподіл агропродовольчої продукції, сферу споживання тощо [13, с. 92]. Ми визначаємо поняття "продовольчий сектор" економіки як систему, до складу якої відносяться галузі, або їх частини, які забезпечують виробництво, логістику, зберігання та розподіл продовольства.

Вітчизняні дослідники дають визначення поняття "агропродовольчий сектор" та розглядають його як соціально-економічну систему [9, с. 18]. Ми вважаємо, що поняття "продовольчий сектор" є ширшим поняттям, ніж поняття "агропродовольчий сектор", бо включає в себе галузі які виробляють складові продовольства не тільки із сільськогосподарської сировини, зокрема, це харчові добавки та синтетичні продукти харчування. Харчові добавки використовують для збереження, продовження терміну придатності продуктів харчування. У цьому контексті розглядати також питання здорового харчування, яке є важливим та актуальним в сучасному світі. Зростає потреба в необхідності здорового харчування, використання безпечних для здоров'я людини харчових продуктів, а також достатньої інформованості населення про склад та енергетичну цінність харчових продуктів.

Ми погоджуємося із вченими, які вважають, що успішна реалізація стратегічних рекомендацій щодо розвитку агробізнесу вимагає комплексного підходу та постійного аналізу ринкових тенденцій і врахування споживчих уподобань. Тому для успіху в агробізнесі, наголошують вони, необхідно впроваджувати ефективні стратегії. Розробка та впровадження ефективних стратегічних рішень, на їх переконання, є вирішальним елементом розвитку агробізнесу в Україні [14, с. 42]. Цю тезу можна поширити і на продовольчий сектор економіки України, зокрема в частині стратегічного управління інвестиційними процесами у виробництві продовольчих товарів.

Крім того, деякі дослідники вважають, що динаміка залучення інвестицій в інноваційну діяльність немає сталої тенденції. Оскільки основним джерелом фінансування інвестиційної діяльності українських підприємств упродовж тривалого періоду часу є власний капітал підприємств, відповідно, більш активними у даному напрямку є великі підприємства, які мають достатньо обігових коштів [11, с. 190]. Виходячи із вищезазначеного, для успішного розвитку малих та середніх аграрних підприємств їм необхідно, крім розробки стратегії, мати і відповідну тактику інвестування.

До напрямів підвищення ефективності інвестиційної діяльності підприємства у контексті інвестиційних проєктів, вчені, зокрема, відносять здійснення автоматизації процесів інвестиційної діяльності; аналіз та оцінку ризиків під час реалізації інвестиційних проєктів; концентрування зусиль підприємства на скороченні терміну впровадження та реалізації інвестиційних проєктів; здійснення наукового обґрунтування інвестиційних проєктів і контролю за їх реалізацією [4, с. 88]. Тобто, здійсненню стратегічного управління інвестиційними процесами через розробку та реалізацію інвестиційних проєктів повинен передувати аналіз ресурсів та оцінка ризиків, а також проведення наукового обґрунтування таких проєктів.

Ми також погоджуємося із дослідниками, які вважають, що передумовою формування інвестиційної стратегії повинна виступати загальна стратегія економічного розвитку підприємства. Відносно неї інвестиційна стратегія має підпорядкований характер і повинна узгоджуватися за цілями та етапами реалізації. В даному контексті, вважають вони, інвестиційна стратегія розглядається як інструмент вдосконалення та підвищення ефективності поточної діяльності підприємства, а масштаби такої стратегії визначають темпи його економічного зростання [2]. Іншими словами, інвестиційна стратегія підприємства виступає як невід'ємна частина загальної стратегії його розвитку. Тобто, неможливо сформувати дієву інвестиційну стратегію будь-якого підприємства без розробки загальної стратегії, у якій будуть визначені необхідні інструменти інвестиційного проєктування та проєктні обсяги інвестицій.

Необхідність формування інвестиційної стратегії, як зазначають вчені, полягає у тому, що вона, зокрема, дозволяє забезпечити безперервний та безперебійний процес трансформації інвестиційних ресурсів у матеріальні блага, готову продукцію, грошові кошти; ефективне використання власних та позикових інвестиційних ресурсів; фінансову стійкість та фінансову надійність підприємства в довгостроковому та короткостроковому періодах [6, с. 16-17]. Інвестиційна стратегія, на думку професора Гуторова О.І., зокрема, передбачає досягнення максимізації прибутків від інвестиційної діяльності та мінімізації інвестиційних ризиків [3, с. 213]. Тому, ефективність стратегічного управління інвестиційними процесами, на наше переконання, буде визначатися здатністю підприємства до використання власних та запозичених інвестиційних ресурсів для максимальної дохідності виробництва на довгостроковий період.

Ще одну важливу особливість інвестиційної стратегії розглядає дослідниця Сухарська С.А. Вона зазначає, що на усіх етапах розвитку інвестиційна стратегія завжди буде дотичною до інноваційної складової, тенденції змін визначатимуться сучасними інноваційними досягненнями. Також залежно від етапу життєвого циклу в інвестиційному стратегічному портфелі підприємства може бути різна частка фінансових інструментів, яка постійно зростатиме [12]. Ми погоджуємося із такою думкою, бо вважаємо, що без використання сучасних інноваційних досягнень інвестиції будуть мати низьку ефективність. Також погоджуємося із твердженням, що на наступних етапах інвестиційної стратегії підприємства потреба інвестицій може збільшуватися.

Успішна роль України в забезпеченні світової продовольчої безпеки, як стверджують вчені, вимагає, крім дієвих заходів, стимулювання експорту товарів з більш високим ступенем переробки, в чому вже досягнуті певні успіхи. Вони проявляються у формуванні і ефективного використанні інструментів та механізмів для реагування на наявні виклики, на основі чітко визначених і узгоджених зі світовими підходами стратегічних цілей, а також врахування цих цілей при формуванні національної аграрної, торговельної та інших релевантних політик [10, с. 15]. В цьому контексті, на наше переконання, необхідно також пропонувати на експорт більше продовольчої продукції із високою доданою вартістю. Тому

потрібно краще налагоджувати переробку сільськогосподарської сировини у напівфабрикати та готові продовольчі продукти. Це дасть можливість отримувати додаткові доходи, які можуть бути направлені у виробництво як інвестиції. Для цього необхідно постійно збільшувати обсяг капітальних інвестицій у виробництво вітчизняних харчових продуктів.

Аналізуючи динаміку витрат на наукові дослідження у продовольчому секторі, включаючи харчову промисловість, вчені вказують на низький рівень інвестицій у дослідження і розробки, що є серйозним стримуючим фактором для інноваційного розвитку харчової промисловості [5, с. 323]. Проте, за даними державної служби статистики України у 2024 році обсяг капітальних інвестицій у виробництво харчових продуктів у порівнянні із 2020 роком зріс на 44,7% (табл. 1).

Найбільше зростання обсягу капітальних інвестицій за цей період спостерігалось у виробництво молочних продуктів — у 3,5 рази; у виробництво продуктів борошномельно-круп'яної промисловості, крохмалів та крохмальних продуктів — у 2,9 рази; у виробництво м'яса та м'ясних продуктів — у 2 рази та перероблення та консервування фруктів і овочів — у 1,75 рази. Це хороший результат, який свідчить про значну увагу, приділену на модернізацію та розвиток цих виробництв переробної промисловості. Проте, обсяг капітальних інвестицій за останні п'ять років у виробництво олій та тваринних жирів скоротився на третину, хоча після різкого падіння через повномасштабне російське вторгнення у 2022 році капітальні інвестиції у це виробництво почали відновлюватися та зростати. Обсяг капітальних інвестицій у виробництво хліба, хлібобулочних і борошняних виробів також після падіння у 2022 році щороку збільшується, проте ще не досягнув довоєнних показників. У цьому питанні, на наше переконання, такі підприємства потребують державної допомоги у вигляді підтримки інвестиційних проєктів, і не тільки підтримки інвестиційних проєктів із значними інвестиціями, яка вже законодавчо закріплена з кінця 2020 року, а й для малих та середніх підприємств [8].

ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМІ

Отже, для розробки ефективної інвестиційної стратегії вітчизняним аграрним та переробним підприємствам, які виготовляють продовольство у контексті удосконалення стратегічного управління інвестиційними процесами необхідно вживати заходи, які відповідають відповідним критеріям, зокрема таким як:

— інвестиційна стратегія повинна виступати як невід'ємна частина загальної стратегії розвитку підприємства. Тобто, неможливо сформулювати дієву інвестиційну стратегію будь-якого підприємства без розробки загальної стратегії;

Таблиця 1. Обсяг капітальних інвестицій у виробництво харчових продуктів, млн грн

Показники	2020	2021	2022	2023	2024	2024 р. у % до 2020 р.
Виробництво харчових продуктів, всього	16366,8	15755,6	9547,4	16270,4	23688,9	144,7
У тому числі:	4823,1	3894,6	3654,2	4969,6	9591,9	198,9
виробництво м'яса та м'ясних продуктів						
перероблення та консервування фруктів і овочів	725,3	990,4	419,6	1088,0	1271,4	175,3
виробництво олій та тваринних жирів	4903,0	2714,2	1465,4	1864,9	3217,7	65,6
виробництво молочних продуктів	848,7	1615,5	873,1	1376,9	3019,9	355,8
виробництво продуктів борошномельно-круп'яної промисловості, крохмалів та крохмальних продуктів	525,6	629,0	504,8	1035,8	1513,2	287,9
виробництво хліба, хлібобулочних і борошняних виробів	2134,5	2364,6	800,4	926,0	1613,1	75,6

Джерело: [7].

— здійснювати стратегічне управління інвестиційними процесами через розробку та реалізацію інвестиційних проєктів, яким повинен передувати детальний аналіз ресурсного потенціалу та оцінка ризиків, до того ж такі проєкти обов'язково потребують наукового обґрунтування;

— розробляти інвестиційні проєкти із виробництва продовольчої продукції з високою доданою вартістю. Це дасть можливість отримувати додаткові доходи, які можуть бути направлені у виробництво як інвестиції;

— використання сучасних інноваційних досягнень є запорукою високої ефективності інвестицій;

— ефективність стратегічного управління інвестиційними процесами визначається здатністю підприємства до раціонального використання власних та запозичених інвестиційних ресурсів для максимальної доходності виробництва на довгостроковий період.

Подальші наші дослідження вбачаємо у вивченні питань стратегічного управління інвестиціями у продовольчому секторі економіки з урахуванням інноваційних процесів.

Література:

1. Великий тлумачний словник сучасної української мови: 250000 / уклад. та голов. ред. В. Т. Бусел. Київ; Ірпінь: Перун, 2005. VIII, 1728 с. URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/ulib/item/UKR0000989>.
2. Галько Л.В. Інвестиційна діяльність підприємства: стратегія і тактика управління. Економіка та суспільство. 2021. № 31. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-31-63>.
3. Гуторов О.І. Інвестиційна стратегія підприємства: принципи, методи та етапи розробки. Вісник ХНАУ ім. В.В. Докучаєва. Серія "Економічні науки". Т. 2. № 2. 2021. С. 212—226. DOI: <https://doi.org/10.31359/2312-3427-2021-2-2-212>.
4. Кривов'язюк І.В. Інвестиційна діяльність підприємства: сутність, методика аналізу та шляхи підвищення її ефективності. Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: Економічні науки. 2018. Вип. 31.

C. 83—90. URL: <https://ejournal.kspu.edu/index.php/ej/article/view/377>.

5. Лагодієнко В.В., Басюркіна Н.Й., Савченко Т.В. Стратегічний моніторинг інвестиційної політики харчових підприємств України. Український журнал прикладної економіки та техніки. 2024. Т. 9. № 4. С. 322—326. DOI: <https://doi.org/10.36887/2415-8453-2024-4-49>.

6. Орехова К.В. Формування інвестиційної стратегії підприємства. Інвестиції: практика та досвід. 2014. № 21. С. 14—17. URL: http://www.investplan.com.ua/pdf/21_2014/5.pdf.

7. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/>. (дата звернення: 07.05.2025).

8. Про державну підтримку інвестиційних проектів із значними інвестиціями в Україні: Закон України від 17 грудня 2020 року № 1116-IX. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1116-20#Text>.

9. Пугачов М.І., Болдирєва Л.М. Агропродовольчий сектор України: економічний дискурс. Економіка АПК. 2016, № 11. С. 15—19. URL: https://eapk.com.ua/web/uploads/pdf/e_apk_2016_11_3_-15-19.pdf.

10. Сичевський М.П., Дейнеко Л.В. Продовольчий сектор України в світовому вимірі. Продовольчі ресурси. 2017. № 5 (09). С. 7—15. URL: <https://iprjournal.kyiv.ua/index.php/pr/article/view/187>.

11. Скоробогатова Н.Є. Інвестиційне забезпечення інноваційного розвитку підприємств в умовах індустрії 4.0. Економічний вісник НТУУ "Київський політехнічний інститут". 2021. № 18. С. 185—191. DOI: <https://doi.org/10.20535/2307-5651.18.2021.241099>.

12. Сухарська С.А. Формування інвестиційної стратегії в контексті змін в організації. Економіка та суспільство. 2022. № 41. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-41-35>.

13. Федірець О.В., Брикайло Є.Б., Неводничий Я.С., Бурмака О.В., Кондратенко О.О., Хорсун М.О. Місце продовольчої та агропродовольчої сфер у структурі економічної системи управління. Актуальні проблеми економіки. 2024. № 9 (279). С. 87-95. URL: <https://eco-science.net/issue/%e2%84%96-9-279-%d0%b2%-d0%b5%d1%80%d0%b5%d1%81%d0%b5%d0%bd%d1%8c-2024/>.

14. Mamchur, V., Osetskyi, V., Biliavska, Yu., Umantsiv, H., & Biliavskyi, V. (2025). Strategic vectors of agribusiness development in Ukraine. *Ekonomika APK*, 32 (1), 33—46. DOI: <https://doi.org/10.32317/ekon.apk/1.2025.33>.

References:

1. Busel, V.T. (2005), *Velykyj tlumachnyj slovnyk suchasnoi ukrains'koi movy: [Large Explanatory Dictionary of the Modern Ukrainian Language]*, Perun, Irpin', Ukraine, available at: <http://irbis-nbuv.gov.ua/ulib/item/UKR0000989> (Accessed 7 May 2025).

2. Galko, L.V. (2021), "Investment activity of the enterprise: strategy and tactics of management", *Ekonomika ta suspil'stvo*, vol. 31. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-31-63>.

3. Gutorov, O.I. (2021), "Investment strategy of the enterprise: principles, methods and stages of develop-

ment", *Visnyk KhNAU im. V.V. Dokuchaieva. Seriya "Ekonomichni nauky"*, vol. 2, no. 2, pp. 212—226. DOI: <https://doi.org/10.31359/2312-3427-2021-2-2-212>.

4. Kryvovyazyuk, I.V. (2018), "Investment activity of the enterprise: essence, analysis methodology and ways to increase its efficiency", *Naukovyj visnyk Kherson's'koho derzhavnoho universytetu. Seriya: Ekonomichni nauky*, vol. 31, pp. 83—90, available at: <https://ejournal.kspu.edu/index.php/ej/article/view/377> (Accessed 7 May 2025).

5. Lagodienko, V.V. Basyurkina, N.Y. and Savchenko T.V. (2024), "Strategic monitoring of investment policy of food enterprises of Ukraine", *Ukrains'kyj zhurnal prykladnoi ekonomiky ta tekhniky*, vol. 9, no. 4, pp. 322—326. DOI: <https://doi.org/10.36887/2415-8453-2024-4-49>.

6. Orekhova, K.V. (2014), "Formation of the investment strategy of the enterprise", *Investytsii: praktyka ta dosvid*, vol. 21, pp. 14—17, available at: http://www.investplan.com.ua/pdf/21_2014/5.pdf (Accessed 7 May 2025).

7. State Statistics Service of Ukraine (2025), available at: <https://www.ukrstat.gov.ua/>. (Accessed 7 May 2025).

8. The Verkhovna Rada of Ukraine (2020), The Law of Ukraine "On state support for investment projects with significant investments in Ukraine", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1116-20#Text>. (Accessed 7 May 2025).

9. Pugachev, M.I. and Boldyreva, L.M. (2016), "The agri-food sector of Ukraine: economic discourse", *Ekonomika APK*, vol. 11, pp. 15—19, available at: https://eapk.com.ua/web/uploads/pdf/e_apk_2016_11_3_-15-19.pdf (Accessed 7 May 2025).

10. Sychevsky, M.P. and Deineko, L.V. (2017), "The food sector of Ukraine in the global dimension", *Prodovol'chi resursy*, vol. 5 (09), pp. 7—15, available at: <https://iprjournal.kyiv.ua/index.php/pr/article/view/187> (Accessed 7 May 2025).

11. Skorobogatova, N.E. (2018), "Investment support for innovative development of enterprises in the conditions of industry 4.0", *Ekonomichnyj visnyk NTUU "Kyivs'kyj politekhnichnyj instytut"*, vol. 18, pp. 185—191. DOI: <https://doi.org/10.20535/2307-5651.18.2021.241099>.

12. Sukharska, S.A. (2022), "Formation of investment strategy in the context of changes in the organization", *Ekonomika ta suspil'stvo*, vol. 41. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-41-35>.

13. Fedirets, O.V. Brykaylo, E.B. Nevodnychy, Ya.S. Burmaka, O.V. Kondratenko, O.O. and Khorsun, M.O. (2024), "The place of the food and agri-food sectors in the structure of the economic management system", *Aktual'ni problemy ekonomiky*, vol. 9 (279), pp. 87—95, available at: <https://eco-science.net/issue/%e2%84%96-9-279-%d0%b2%d0%b5%d1%80%d0%b5%d1%81%d0%b5%d0%bd%d1%8c-2024/> (Accessed 7 May 2025).

14. Mamchur, V. Osetskyi, V. Biliavska, Yu. Umantsiv, H. and Biliavskyi, V. (2025), "Strategic vectors of agribusiness development in Ukraine", *Ekonomika APK*, vol. 32 (1), pp. 33—46. DOI: <https://doi.org/10.32317/ekon.apk/1.2025.33>.

Стаття надійшла до редакції 09.05.2025 р.